

Motion till riksdagen

1988/89:T802

av Lena Öhrsvik och Margareta Persson (båda s)
Telekommunikationer för handikappade

Tekniken vidgar ständigt gränserna för handikappade personers möjligheter att använda telekommunikationer. I dag kan den på ett dramatiskt sätt minska dessa människors kommunikationshandikapp och erbjuda dem villkor för kommunikation som anses grundläggande och självklar för andra människor. Men om dessa möjligheter skall realiseras fordras att staten tar ett aktivt ansvar för att de nya telesystemen anpassas till handikappades krav och att särskilda utrustningar framställs och erbjuds dessa personer utan extra kostnader.

– Vanliga telefoner med för handikappade väsentliga egenskaper måste finnas också i framtiden. I den mån marknaden inte löser detta måste samhället tillhandahålla sådana telefoner på rimliga villkor.

– Det framtida ISDN-nätets tjänster och terminaler måste utformas med hänsyn till personer med funktionshinder.

– Texttelefonsystemet kan förbättras i flera avseenden – förenklas, bli snabbare och billigare – så att villkoren för dem som är hänvisade att använda det blir mer likartade dem som gäller för vanlig telefoning.

– Döva, som har teckenspråket som modersmål, har ofta stora svårigheter att använda texttelefonen. Den nya bildtelefonen kan nu skapa förutsättningar för dem att kommunicera på sitt eget naturliga språk, något som är en självklarhet för andra. Vid introduktion av bildtelefon i ISDN-nätet bör därför de dövas intressen ha hög prioritet.

– Talskadade som inte behärskar det skrivna språket, liksom många begåvningshandikappade, kan i dag inte använda vanlig telefon eller texttelefon. Bildtelefoner, skrivtelefoner eller andra system för överföring av symboler skulle också göra det möjligt för dessa människor att kommunicera över telenätet.

– Datorkonferenssystem har i försök visat sig vara mycket värdefulla för personer med grava rörelsehinder och talskador. De ger möjlighet till kommunikation och till skapandet av sociala kontakter som annars varit omöjliga. De bör därför för dessa personer anses som grundläggande telekommunikationer.

– Upplysning om telefonnummer måste kunna ske så att de som p.g.a. ett funktionshinder inte kan använda telefonkatalogen inte åsamkas extra kostnader.

– Att enkelt kunna få och ge information i databaser kan vara viktigare för vissa handikappgrupper än andra samhällsmedborgare. Det kan t.ex. gälla information om tågtider, varuutbud, kontobesked m.m. Sådana möjligheter

måste kunna erbjudas på ekonomiskt acceptabla villkor.

Mot. 1988/89

T802

Ansvar för sådana grundläggande telekommunikationer för personer med handikapp skall tas av samhället. Detta ansvar måste läggas fast i samband med att konsekvenserna av liberaliseringen på teleområdet nu utreds.

Televerket har i dag ett uttalat ansvar att i sin verksamhet ta hänsyn till handikappades krav exempelvis i anpassning av system och produkter eller i sin FoU-verksamhet. Även om dess monopol nu upphör kommer det att ha en dominerande roll på telekommunikationsområdet och det är därför väsentligt att televerket har kvar detta ansvar för handikappfrågor.

Eftersom principen bör vara, att varje verksamhet inom sig svarar även för handikappinsatser, måste en solidarisk finansiering införas genom t.ex. avgifter från olika aktörer på teleområdet så att inte dessa insatser endast får bestridas av televerket. Också övriga användare bör bidra till att underlätta för personer med funktionshinder att kunna använda telekommunikationer. Man kan t.ex. i taxesättningen ta hänsyn till att en handikappad person ofta behöver längre tid för sin kommunikation.

Hemställan

Med hänvisning till det ovan anförda hemställs

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om ansvar för och finansiering av goda telekommunikationer för handikappade.

Stockholm den 17 januari 1989

Lena Öhrsvik (s)

Margareta Persson (s)